

Suvienodinti duomenys didesniam energijos vartojimo efektyvumui

LEAPto11 projekto metu atliktas tyrimas pabrėžia duomenų suderinimo svarbą – tai gali būti raktas į energijos vartojimo efektyvumo tikslų pasiekimą

2024 m. gruodžio 6 d., Briuselis: naujoje LEAPto11 projekto ataskaitoje „**Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos 8 straipsnio įgyvendinimas projekte dalyvaujančių šalių agentūrose: praktikos, susijusios su duomenų rinkimu, saugojimu ir vertinimu iš energijos vartojimo auditų ir energijos vadybos sistemų, analizė**“ nustatyta, kad esama energijos duomenų rinkimo ir sisteminimo situacija dešimtyje ES valstybių narių yra nenuosekli, fragmentuota, taip pat ne visur yra sukurtos patikimos duomenų sistemos. Todėl raginama šalyse užtikrinti vieningą ataskaitų teikimą, kad būtų pasiekti Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (EED) tikslai. Ataskaitoje taip pat pabrėžiama, kaip patobulintos duomenų rinkimo, saugojimo ir teikimo praktikos gali prisidėti prie aukštesnės energijos vartojimo auditų kokybės ir energijos vadybos sistemų parengimo ir jų įgyvendinimo.

„Pakeisti energijos vartojimo efektyvumo direktyvos reikalavimai yra galimybė išnaudoti energijos vartojimo efektyvumo potencialą. Ši ataskaita atskleidžia, kad duomenų rinkimas yra nepakankamai standartizuotas, todėl valstybių narių bendradarbiavimas yra būtinas, norint suderinti duomenų rinkimo praktiką visoje ES.“

- **Steffen Joest, Vokietijos energetikos agentūros Pramonės, energijos vartojimo efektyvumo ir mobilumo padalinio vadovas**

Nors projekte dalyvaujančios valstybės narės įgyvendino energijos taupymo įsipareigojimus pagal EED, tačiau perėjimas prie energijos vadybos sistemų ir rezultatyvių energijos vartojimo auditų yra ir iššūkis, ir galimybė visos ES energijos vartojimo vadybos srityje.

Kiti iššūkiai – tai nepakankami duomenys apie energijos suvartojimą įmonėse, neaiškūs veiksmų planų sudarymo ir įgyvendinimo standartai, kurios turės pasirengti ir įgyvendinti daugiau nei 10 TJ energijos kasmet suvartojančios įmonės bei netobula metinio energijos ir vandens suvartojimo ataskaitų teikimo sistema.

Siekiant užtikrinti sklandų auditų ar vadybos sistemų atlikimo įpareigojimų įgyvendinimą, reikalingas valstybių narių bendradarbiavimas ir dalijimasis žiniomis, kad būtų įveiktos minėtos kliūtys ir, kiek įmanoma, būtų suderinta duomenų rinkimo, sisteminimo, ataskaitų teikimo tvarka. Rengiant projekto ataskaitą nustatyta, kad Kroatijos duomenų apie įmonių energijos ir vandens suvartojimą rinkimo sistema yra gerosios praktikos pavyzdys, kuris galėtų būti pritaikytas ir kitose ES šalyse.

Poveikis politikos formuotojams ir įmonėms

Ataskaitoje išskirti atskiri veiksmai, kurie gali prisidėti prie sėkmingo energijos audito ar energijos vadybos sistemos įgyvendinimo, pavyzdžiui – stiprinti duomenų rinkimo praktiką, kad politikos formuotojai galėtų operatyviai nustatyti pagal EED įpareigotas įmones ir vykdyti įsipareigojimų įgyvendinimo stebėseną.

PRANEŠIMAS SPAUDAI

Valstybės narės turėtų nustatyti aiškią kasmet teikiamos informacijos apie energijos ir vandens suvartojimą tvarką, kurios dėka būtų užtikrinta atskaitomybė ir sudarytos sąlygos priimti duomenimis pagrįstus sprendimus.

Europos Komisija skatina glaudesnį valstybių narių bendradarbiavimą siekiant pasidalinti gerąja praktika ir spręsti kylančius iššūkius kartu. Be to, reikėtų skirti daugiau dėmesio energijos vadybos sistemų įgyvendinimo stebėsenai, kad būtų užtikrintas energijos taupymo priemonių poveikis.

Šiuo metu, kai valstybės narės rengiasi įgyvendinti atnaujintos EED nuostatų perkėlimą į nacionalinius teisės aktus, dalijimasis standartizuota duomenų teikimo gerąja praktika ir bendradarbiavimas tarp šalių yra ypač svarbus siekiant įveikti esamas kliūtis ir didinti energijos vartojimo efektyvumą visoje Europoje.

Kontekstas

Energijos vartojimo efektyvumo direktyva (EED)

Atnaujintoje [Energijos vartojimo efektyvumo direktyvoje](#) (EU/2023/1791) žymiai padidinti ES siekiai energijos vartojimo efektyvumo srityje.

Joje įtvirtinamas pagrindinis ES energetikos politikos principas „[pirmiausia – energijos vartojimo efektyvumas](#)“, tai reiškia, kad ES šalys privalo atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumą priimdamos visus svarbius politikos bei investavimo sprendimus tiek energetikos, tiek ne energetikos sektoriuose. 2023 metų direktyva buvo atnaujinta remiantis pasiūlymu priimti naujos redakcijos direktyvą dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurį 2021 m. liepos mėn. pateikė Komisija, kaip ES žaliojo kurso priemonių rinkinio dalį. Šis 2021 m. pasiūlymas buvo toliau tobulinamas pagal 2022 m. gegužės mėn. Komisijos pateiktą [REPowerEU planą](#), kuriuo siekiama sumažinti ES priklausomybę nuo iš Rusijos importuojamo iškastinio kuro.

Visapusiškas Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos įgyvendinimas bus esminis, kad ES įvykdytų [Pasaulinio įsipareigojimo](#) susitarimą iki 2030 m padvigubinti energijos vartojimo efektyvumo didinimo rodiklį pasaulyje nuo maždaug 2 proc. iki daugiau nei 4 proc.

Apie [LEAPto11](#)

LEAPto11 siekiama remti Europos Sąjungos valstybės nares įgyvendinant ir vykdant naująją Energijos vartojimo efektyvumo direktyvos (EED) 11 straipsnį. Ši iniciatyva yra dešimties nacionalinių energetikos agentūrų iš viso Europos žemyno bendradarbiavimo rezultatas. Pagrindinis projekto tikslas – prisidėti prie visapusiško energijos vartojimo auditų ir energijos vadybos sistemų (EnMs) kokybės gerinimo įvertinant, atnaujinant, tobulinant ir optimizuojant dabartines nacionalines programas.